

ber 1977, ca. 9.300 vandingsanlæg mod kun 1.300 på Øerne, og de arealer, der kan vandes ved de nævnte vandingsanlæg, udgjorde henholdsvis ca. 11 pct. og ca. 4 pct. af det samlede landbrugsareal. Vandingsanlæggene er særligt udbredte i Vestjylland, og i Ribe og Ringkøbing amter kunne der i 1977 vandes henholdsvis 32 pct. og 21 pct. af landbrugsarealet.

Vanding medfører en større og mere stabil plan-teproduktion og virker derigennem som sikkerhedsnet for de øvrige investeringers udnyttelse. Stabilitet og sikkerhed i grovfoderproduktionen er af stor driftsmæssig betydning i forbindelse med kvæghold og mælkeproduktion. De senere års tendens til specialisering i landbruget med koncentration af kvægholdet i større enheder har yderligere øget behovet for stabilisering af grovfoderproduktionen.

For bedrifter på sandjord og med et stort kvæghold har ikke mindst de meget tørre somre i 1975 og 1976 gjort det indlysende, at vanding er en nødvendig forudsætning for en stor og stabil produktion. Dette gælder stort set også for de klimatiske mere normale somre, idet den naturlige vandforsyning kun er tilnærmelsesvis optimal i enkelte somre.

Ved dyrkning af salgsafgrøder som f. eks. spise- og industrikartofler eller specialafgrøder og gartnerikulturer er vanding en betingelse for at opnå et ensartet udbytte af god kvalitet.

Forsøg viser, at det er muligt ved vanding at opnå noget nær samme udbytte på sandjord og lerjord.

Ifølge beregninger fra Landbrugsministeriets udvalg vedrørende kunstig vanding i jordbruget (betænkning nr. 841/1978) udgør arealerne med behov for vanding 1.537.000 ha svarende til 53 pct. af landets samlede landbrugsareal i 1976. I Jylland udgør disse arealer 66 pct. og på Øerne 23 pct. af landbrugsarealet. 265.000 ha kunne, som ovenfor nævnt, vandes i 1977, og der resterer således efter nævnte beregninger ca. 1.272.000 ha, som har et udækket behov for vanding. De amter, der har de største arealer med et udækket vandingsbehov, er Nordjyllands amt, Ringkøbing amt, Viborg amt og Sønderjyllands amt.

Beregningerne viser, at der skal etableres ca. 51.000 vandingsanlæg med en gennemsnitskapacitet på 25 ha for at dække det landbrugsareal, der har udækket behov for vanding. Disse anlæg for-deler sig med ca. 44.000 i Jylland og ca. 7.000 på Øerne.

I den nævnte betænkning nr. 841/1978 er der regnet med en tilvækst på ca. 800 anlæg om året

svarende til vanding af ca. 0,7 pct. af landbrugsarealet. Med denne tilvækst vil der i år 2000 være 29.000 anlæg med et vandet areal på 725.000 ha. Dette areal svarer til knap 25 pct. af landbrugsarealet i 1976 og knap 50 pct. af det areal, der har behov for vanding.

Efter tabel 1 skønnes antallet af nye vandingsanlæg på årsbasis – idet der ses bort fra virkningen af de ekstraordinært tørre somre i 1975 og 1976 – at ligge væsentligt under et skøn på 700–800 anlæg årligt. Den foreslåede forhøjelse af procentsatsen for tilskud til 33 1/3 påregnes at ville stimulere vandingsaktiviteten i retning af nævnte skøn.

Endvidere foreslås der adgang til at forhøje tilskudsprocenten for vandingsanlæg, dog højst til 50, hvis der skal ske tilslutning til fælles vandforsyningsanlæg, eller der som følge af myndighedernes planlægningsforanstaltninger skal bores efter grundvand i en særlig afstand fra (det øvrige) vandingsanlæg eller i en særlig dybde, og den samlede anskaffelsessum for vandingsanlægget forøges væsentligt ved de nævnte forhold (forslagets § 1, nr. 4).

Forslaget tager primært sigte på jordbrugsarealer, der ligger ved eller i kort afstand fra visse vandløb. Det foreslåede forhøjede tilskud har til formål at modvirke fald i vandingsaktiviteten på sådanne arealer som følge af skærpede vilkår for vandindvindingsstilladelser i de pågældende områder. Endvidere vil det forhøjede tilskud kunne stimulere etablering af fælles vandforsyningsanlæg til vanding (»vandindvindingslag«). Sådanne fælles vandforsyningsanlæg beliggende på hensigtsmæssige steder vil kunne løse vandforsyningsproblemet for arealer, hvor boring efter vand til vanding af arealet som følge af den offentlige vandplanlægning kun kan ske på fremmed grund (jfr. miljøministeriets cirkulære af 25. februar 1980 om vandindvindings- og vandforsyningsplanlægning). Endvidere vil fælles vandforsyningsanlæg også i andre tilfælde kunne have interesse, f. eks. for ejendomme, som har fritliggende lodder, der har behov for vanding.

5. Skovarealer.

Efter lovforslagets § 1, nr. 1, ændres lovens anvendelsesområde: »Jordbrugsbedrifter« til: »jordbrugs- og skovarealer«. Herved udvides loven til – udover landbrug, gartneri (væksthus- og frilandsgartneri), planteskole, frugtavl o. lign. – også at omfatte skovarealer (-bedrifter) svarende til fornævnte lov nr. 166/1974 om grundforbedringslån (som ændret ved lov nr. 473/1977). Denne udvi-